

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 56/2020-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. februára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť Ústavu materiálového výskumu Slovenskej akadémie vied, Watsonova 47, Košice, IČO 00 166 804, zastúpeného spoločnosťou Sýkora – advokátska kancelária, s. r. o., Murgašova 3, Košice, v mene ktorej koná JUDr. Matej Sýkora, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 S 66/2017-199, sp. zn. 6 S 178/2017 z 12. októbra 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžfk 24/2018 z 25. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť Ústavu materiálového výskumu Slovenskej akadémie vied **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť Ústavu materiálového výskumu Slovenskej akadémie vied, Watsonova 47, Košice, IČO 00 166 804 (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 S 66/2017-199, sp. zn. 6 S 178/2017 z 12. októbra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sžfk 24/2018 z 25. septembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ uzavrel 20. septembra 2010 ako prijímateľ s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Stromová 1, Bratislava (ďalej aj „ministerstvo“ alebo „riadiaci orgán“), ako poskytovateľom, v zastúpení Výskumnou agentúrou, Hanulova 5/B, Bratislava [pôvodne označovanou ako Agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pre štrukturálne fondy Európskej únie (ďalej len „agentúra“)], zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 119/2010/2.2/OPVaV (ďalej len „zmluva o poskytnutí príspevku“) na realizáciu projektu s názvom „Progresívna technológia prípravy mikrokompozitívnych materiálov pre elektrotechniku“ (kód ITMS: 26220220105). Sťažovateľovi bola pred uzavretím zmluvy o poskytnutí príspevku agentúrou schválená žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v sume 921 402 € .

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti zároveň vyplýva, že agentúra po vykonaní opätovnej administratívnej kontroly v súvislosti so zadávaním nadlimitnej zákazky na zabezpečenie

dodávok tovaru (ďalej len „zákazka“) vydala správne akty – «„*VEC: Aktualizácia Správ o zistenej nezrovnalosti a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov projektu 26220220105*“ č. spisu P 1778/2017-073, č. záznamu: A 690/2017-062, zo dňa 25.01.2017 (ďalej len „aktualizácia správy o zistenej nezrovnalosti“), *Správy o zistenej nezrovnalosti N21500104/003, N21700134/S01, zo dňa 25.01.2017* (ďalej len „správa o zistenej nezrovnalosti“) a *Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220220105/Z02/01, 26220220105/Z03 zo dňa 25.01.2017* (ďalej len „žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov“))», na základe ktorých agentúra požiadala sťažovateľa o vrátenie časti poskytnutých finančných prostriedkov v sume 1 740,41 €, a to s poukazom na porušenie podmienok zmluvy o poskytnutí príspevku, ktoré malo byť zistené opätovnou administratívnou kontrolou verejného obstarávania z 20. februára 2015 vykonanou agentúrou.

4. Žalobou z 24. marca 2017 podanou na krajskom súde sa sťažovateľ domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia aktualizácie správy o zistenej nezrovnalosti, správy o zistenej nezrovnalosti a žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov vydaných agentúrou, ktorá je sprostredkovateľským orgánom pod ministerstvom ako riadiacim orgánom pre operačný program Výskum a vývoj.

Krajský súd napadnutým uznesením žalobu sťažovateľa v celom rozsahu ako nepripustnú odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“). Krajský súd napadnuté uznesenie odôvodnil tým, že napadnuté akty nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve z dôvodu, že nie sú konečným rozhodnutím správneho orgánu, a teda nemajú povahu individuálneho správneho aktu.

5. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší súd napadnutým uznesením zamietol.

Podľa názoru sťažovateľa „*Rozhodnutia všeobecných súdov spočívajú na arbitrárnom, svojvoľnom a zjavne neudržateľnom a neospravedliteľnom výklade práva, ktoré ma za následok porušenie základných práv sťažovateľa, pretože sú založené na nesprávnom výklade, podľa ktorého spôsobilým predmetom preskúmania v správnom*

súdnicte nemôže byť Správa o zistenej nezrovnalosti ani Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov, na základe ktorých bolo prijímateľovi nenávratného finančného príspevku z fondov Európskeho spoločenstva uložené podľa § 27a zák. č. 528/2008 Z. z...“.

6. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol týmto nálezhom: *„1. Základné právo sťažovateľa... na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, ods. 2 Ústavy a podľa čl. 36 ods. 1, ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na ochranu vlastníctva zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžfk/24/2018 zo dňa 25.09.2019 a uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/66/2017-199, 6S/178/2017 zo dňa 12.10.2017 porušené boli.*

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžfk/24/2018 zo dňa 25.09.2019 a uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/66/2017-199, 6S/178/2017 zo dňa 12.10.2017, zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy konania...“

II.

Relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

13. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a obdobne podľa čl. 36 ods. 2 listiny kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

15. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

16. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že k porušeniu sťažovateľom uvedených práv malo dôjsť napadnutými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu, ktoré boli založené na tvrdení, že správa o zistenej nezrovnalosti a žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov nie sú individuálnymi správnymi aktmi a ako také nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve.

III.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu

17. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd a právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

18. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná

právosť všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

19. Podľa § 29 SSP konanie na správnych súdoch je jednoinštančné, ak tento zákon neustanovuje inak. Proti rozhodnutiam krajských súdov v správnom súdnictve tak v zásade odvolanie ako riadny opravný prostriedok prípustné nie je.

20. Podľa § 438 SSP sa umožňuje podať proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu kasačnú sťažnosť. Kasačná sťažnosť je do právneho poriadku Slovenskej republiky novozavedený opravný prostriedok proti rozhodnutiam krajských súdov, ktorý v správnom súdnom konaní nahrádza inštitút odvolania. Zároveň platí, že kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tak, ako to Správny súdny poriadok taxatívne vymedzuje v § 440 ods. 1 písm. a) až j).

21. V danom prípade tak mal sťažovateľ k dispozícii opravný prostriedok poskytnutý mu zákonom na ochranu jeho základných práv. Proti napadnutému právoplatnému uzneseniu krajského súdu mohol sťažovateľ podať kasačnú sťažnosť (čo aj využil), o ktorej bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Právosť najvyššieho súdu rozhodnúť o kasačnej sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právosť ústavného súdu. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť smerujúcu proti napadnutému uzneseniu krajského súdu odmieta podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

22. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať

všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 1/03, I. ÚS 226/03).

23. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00).

24. Sťažovateľ v rámci svojej sťažostnej argumentácie spochybňuje ústavnú udržateľnosť právneho názoru najvyššieho súdu, ktorý tento vyjadril vo svojom napadnutom uznesení a podľa ktorého žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov a správa o zistenej nezrovnalosti nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože samy osebe nepredstavujú zásah do práv a právom chránených záujmov sťažovateľa. S poukazom na uvedené je sťažovateľ toho názoru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu spočíva na arbitrárnom, svojvoľnom a zjavne neudržateľnom a neospravedlňiteľnom výklade práva.

25. Najvyšší súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol: „*Kasačný súd sa v zmysle uvedeného stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, že správa o zistenej nezrovnalosti a žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov ako také nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože ide o správne akty predbežnej povahy a samy o sebe nepredstavujú zásah do práv a právom chránených záujmov sťažovateľa. Správu a žiadosť je podľa názoru kasačného súdu možné považovať za postup správneho orgánu podľa § 27a ods. 4 zákona o pomoci a podpore. Správa a žiadosť sú len opatreniami predbežnej povahy, ktoré nemajú za následok ujmu na subjektívnych právach sťažovateľa. Až vydaním rozhodnutia podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore dôjde k autoritatívnemu zásahu do právnej sféry sťažovateľa.*

Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia.“

26. V danom prípade je pre ústavný súd zásadný záver, či najvyšší súd ako kasačný súd rozhodol ústavne akceptovateľným spôsobom, keď zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, ktorým tento odmietol správnu žalobu sťažovateľa s poukazom na tú skutočnosť, že žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov a správa o zistenej nezrovnalosti nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, resp. nie sú preskúmateľné súdom.

27. Podľa § 27a ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva platného a účinného pre rozhodné obdobie (ďalej len „zákon č. 528/2008 Z. z.“) ak riadiaci orgán zistí porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, môže vyzvať prijímateľa na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.

28. Podľa § 27a ods. 2 zákona č. 528/2008 Z. z. ak prijímateľ nevráti príspevok alebo jeho časť na základe výzvy podľa odseku 1, riadiaci orgán oznámi podnet orgánu podľa osobitného predpisu.

29. Podľa § 27a ods. 3 zákona č. 528/2008 Z. z. ak bolo na základe podnetu podľa ods. 2 zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, riadiaci orgán rozhodne o vrátení jeden a pol násobku sumy uvedenej vo výzve podľa ods. 1, najviac však 100 % poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky, ak

a) bola právoplatným rozhodnutím uložená pokuta za porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, alebo

b) bolo zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania uvedené v protokole, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania a za ktoré sa neukladá pokuta podľa písmena a).

30. Citované právne normy sú zakotvené v druhej časti zákona č. 528/2008 Z. z., konkrétne v § 27a, ktorý má nadpis: Postup riadiaceho orgánu pri porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania.

31. Dôvodová správa k zákonu č. 57/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení zákona č. 266/2009 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým bolo do zákona č. 528/2008 Z. z. zavedené ustanovenie § 27a, uvádza, že dotknutými právnymi normami „sa ustanovuje právo riadiaceho orgánu, ak zistí porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania vyzvať prijímateľa, aby vrátil príspevok alebo jeho časť. Riadiaci orgán by pri určení sumy príspevku, ktorý sa má vrátiť, mal zohľadňovať povahu, závažnosť, spôsob a následky porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania. Ak prijímateľ dobrovoľne príspevok alebo jeho časť na základe výzvy nevráti, riadiaci orgán podá podnet Úradu pre verejné obstarávanie, ktorý následne postupuje v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ak zhodnotí, že k porušeniu pravidiel a postupov verejného obstarávania došlo, uloží pokutu v súlade s § 149 citovaného zákona. Po nadobudnutí právoplatnosti takéhoto rozhodnutia je riadiaci orgán oprávnený vydať rozhodnutie v správnom konaní, ktorým uloží prijímateľovi povinnosť vrátiť príspevok alebo jeho časť... Takéto právoplatné rozhodnutie je exekučným titulom, na základe ktorého je možné začať exekučné konanie na účely vymáhania prostriedkov, ktoré sa majú vrátiť.“

32. Citovaná dôvodová správa zrozumiteľne dokumentuje, že žiadosť, prípadne správa adresovaná prijímateľovi podľa § 27a ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z. nie je záverom procesu uplatňovania povinnosti prijímateľa vrátiť príspevok alebo jeho časť poskytnutú na predmet zákazky, a teda nie je spôsobilá zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov sťažovateľa.

33. Správne súdnictvo je založené na princípe generálnej klauzuly, čo v zásade znamená, že súdnemu prieskumu zákonnosti podliehajú v zásade všetky rozhodnutia vydané správnymi orgánmi s výnimkou tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje. Rozsah

právomocí pri preskúmaní správnych rozhodnutí je teda obmedzený negatívnou enumeráciou rozhodnutí, ktoré správne súdy nepreskúmajú. Rozhodnutia, ktoré správne súdy nepreskúmajú, sú vymedzené v § 7 SSP. Podľa § 7 písm. e) SSP správne súdy nepreskúmajú rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania.

34. Uvedené slúži podpore právneho názoru najvyššieho súdu vyjadreného v jeho napadnutom uznesení, v zmysle ktorého je predmetnú správu o zistenej nezrovnalosti a žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov (vrátane aktualizácie správy o zistenej nezrovnalosti) potrebné považovať za podkladové rozhodnutia, ktoré majú predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a zákona č. 528/2008 Z. z., nie sú spôsobilé zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov sťažovateľa, a teda nie sú preskúmateľné súdom v rámci správneho súdnictva.

35. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone, v nadväznosti na čo konštatuje, že je ústavne udržateľný záver najvyššieho súdu, podľa ktorého žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov a správa o zistenej nezrovnalosti nie sú takými individuálnymi správными aktmi, ktoré by bolo možné podrobiť súdnemu prieskumu v rámci správneho súdnictva, a preto pokiaľ bola na uvedenom základe kasačná sťažnosť smerujúca proti napadnutému uzneseniu krajského súdu zamietnutá napadnutým uznesením najvyššieho súdu, nie je možné napadnuté uznesenie najvyššieho súdu považovať za rozhodnutie, ktoré by spočívalo na arbitrárnom, svojvoľnom a zjavne neudržateľnom a neospravedliteľnom výklade práva, a teda za rozhodnutie, ktorým boli porušené sťažovateľom označené práva. V tejto súvislosti odkazuje ústavný súd na identické závery, ktoré vyslovil v obdobných veciach (napr. III. ÚS 33/2018, IV. ÚS 267/2018).

36. Pozornosti ústavného súdu neunikla skutočnosť, že sťažovateľ 4. júna 2018 napadol ústavnou sťažnosťou závery uznesenia krajského súdu sp. zn. 6 S 188/2016 zo 7. decembra 2016 a uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžk 8/2017 z 21. februára 2018.

Ústavný súd v tejto veci rozhodol uznesením sp. zn. IV. ÚS 439/2018 z 1. augusta 2018. Uvedené konania riešili totožnú zmluvu o poskytnutí príspevku a k nej viažucu sa správu o zistenej nezrovnalosti a žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov. Aj posúdenie právnej otázky je v oboch prípadoch rovnaké. Jediným rozdielom je, že v teraz prejednávanej veci ide o „aktualizovanú kontrolu“.

37. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v relevantnej časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3 K namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením najvyššieho súdu

38. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti v časti namietajúcej porušenie základných práv procesnej povahy napadnutým uznesením najvyššieho súdu má význam aj pre posúdenie časti ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich práv hmotnej povahy (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) tým istým uznesením najvyššieho súdu.

39. Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inak povedané, o prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavno-procesných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07).

40. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti pre namietané porušenie základných práv (čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2 listiny) a práva (čl. 6 ods. 1 dohovoru) procesnej povahy napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, je nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

Aj v tejto časti je preto ústavná sťažnosť sťažovateľa zjavne neopodstatnená v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

41. Keďže ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako celok z dôvodov podľa § 56 ods. 2 písm. a) a g) zákona o ústavnom súde, nezaoberal sa ďalšími návrhmi (odloženie vykonateľnosti) v nej uvedenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu